

วธ.-มธ.เผยแพร่หนังสือที่ระลึก

สุดดีเทิดพระเกียรติคุณ 'สมเด็จพระสังฆราช'

สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ (ศฺริน อัครชิน) เลขาธิการ สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานฝ่ายฆราวาส พิธีมอบหนังสือที่ระลึกสุดดีพระเกียรติคุณ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก จลองค์พระชนมายุ 8 รอบ และในโอกาสที่มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ทูลถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาวิทยาการการเรียนรู้ โดยมีนายชัยพล สุขเอี่ยม อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จ.ราชบุรี อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสงฆ์ คณะผู้จัดทำหนังสือ แยกผู้มีเกียรติ ผู้รับทุนสนับสนุน เข้าร่วม ที่ ห้อง LA 107 ชั้น 1 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ทำพระจันทร์

นายอิทธิพลเปิดเผยว่า คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ และ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดทำหนังสือ "อภิวชิรมมปริทัศน์" รวบรวมบทความ จำนวน 8 บทความ ที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้จาก พระวรคดิธรรม ในสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก โดยมีสาระสำคัญ กล่าวถึงการทรงเป็น ผู้มีวิสัยทัศน์ให้ชาวไทยเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยทาน สัจ และปริจะจจะ ทรงเอาพระทัยใส่ให้เยาวชนและนักศึกษาเป็นผู้มีสุขภาพดี มีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม สร้างสรรค์สิ่งดีต่อสังคม เป็นผู้มีความรู้

ตั้งใจศึกษาให้เชี่ยวชาญ ดำรงตนด้วยความสุจริตทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ไม่ถ้อยชวา เข้าใจความเปลี่ยนแปลง ในกระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งยังทรงเป็นแบบอย่างแสดงให้ชาวไทยได้เห็น ว่า พระองค์ทรงเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการเอาพระทัยใส่ฟัง คู และปฏิบัติตามบุคคลแบบอย่าง และทรงเป็นผู้มีความเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างถ่องแท้ นายอิทธิพลกล่าวอีกว่า โครงการจัดทำหนังสือที่ระลึก ในวาระทูลถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาวิทยาการการเรียนรู้ เนื่องในโอกาสการจัดงานฉลองพระชนมายุ 8 รอบ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เกิดขึ้นด้วยคำริของผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ และ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการสุดดี พระเกียรติคุณด้านการศึกษาและวิทยาการการเรียนรู้จากพระวรคดิธรรมของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และเพื่อเป็นการฉลองเนื่อง ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 8 รอบ โดยมีระยะเวลาดำเนินโครงการระหว่างวันที่ 1 ม.ค. ถึงวันที่ 31 ก.ค.2566 ซึ่งในขณะนี้ได้เผยแพร่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ "อภิวชิรมมปริทัศน์" ช่องทางเว็บไซต์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเมนูหนังสือใน วาระพิเศษ หรือสามารถคลิกได้ที่ลิงก์ <https://pr.tu.ac.th/journal/2566/atthatham/index.html>

'อนาคตที่ยั่งยืน' เริ่มต้นที่การออกแบบ จะทำงานด้านความยั่งยืนต้องเรียนสาขาอะไร?

ยุคต้นศตวรรษที่ 20 ในสมัยที่ CSR และความยั่งยืนเป็น สิ่งใหม่ในวงการธุรกิจนั้นเป็นช่วงเวลาที่ผมและนักขับเคลื่อน สังคมช่วยกันปั้นกระแสเรื่องนี้ จนตลาดหลักทรัพย์สนใจและ ก่อตั้ง สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility Institute CSRI) ขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่บริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ ทำให้บริษัทชั้นนำเริ่มมีตำแหน่งงานใหม่ที่ เรียกว่า ผู้บริหารความรับผิดชอบต่อสังคมและความยั่งยืน ซึ่ง ปัจจุบันรายงานจาก World Economic Forum คาดว่า ตำแหน่ง นี้จะเป็นตำแหน่งงานที่มาแรงระดับ Top5 ของการจ้างงานใน อนาคต ที่ใครไม่รู้ไม่ได้ ซึ่งในตอนนั้นผมกับเพื่อน ๆ ที่ทำงาน บริษัทชั้นนำในตลาดหลักทรัพย์ จึงช่วยกันก่อตั้ง SET CSR Club ขึ้นมา เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และเพื่อส่งสัญญาณเรื่องความ สำคัญของความร่วมมือกันเพื่อสร้างความยั่งยืนให้โลกใบนี้ จน ขยายผลไปอย่างกว้างขวางในเวลาต่อมา ทำให้ในตอนนั้นจะมีนัก ข่าวมาสัมภาษณ์ผมบ่อย ๆ จนทำให้ฉายาผมว่า CSR Man และ คำถามที่ถูกลถามเสมอคือ คนที่ทำงานสายความยั่งยืนนั้นจะต้อง

เรียนจบอะไรมา? ทำให้ทุกครั้งที่ถูกถาม ผมจะมองไปรอบ ๆ ว่า เพื่อน ๆ ในวงการ CSR และความยั่งยืนส่วนใหญ่เรียนจบมาทาง ไหน เพราะตอนนั้นยังไม่มีที่ใดสอนเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ เพื่อน ๆ กลุ่มหนึ่งจบสายวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เพราะต้องดูแลเรื่อง ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงงานขององค์กร อีกกลุ่มหนึ่ง จบสายสังคม ซึ่งทำงานสาย NGO เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม และ อีกกลุ่มหนึ่งเรียนจบสายนิเทศศาสตร์ โดยทำงานด้านสื่อสารองค์กร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม

สำหรับในส่วนของผมอาจจะประหลาดไม่ค่อยเข้าพวก คือ เรียนจบสถาปัตยกรรม ซึ่งที่จริงก็มีสถาปนิกหลายคนที่จับ เคลื่อนเรื่องความยั่งยืน ข้อดีคือพวกเขาถูกฝึกฝนให้มองภาพองค์ รวมเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มีความคิดเชิงวิพากษ์ Critical Thinking มีความคิดเชิงออกแบบ Design Thinking มีจินตนาการจากทัศนอนาคต มีตรรกะที่สามารถออกแบบการจัดการ ความเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ที่สำคัญมีสุนทรีย์และมีสไตล์ ทั้งนี้ การเรียนของสถาปนิกสมัยนั้นได้เปรียบกว่าสาขาอื่น เพราะ ส่วนใหญ่เป็นแบบ Project Base ที่ใช้โจทย์จริงจากโครงการเล็ก ๆ แล้วค่อย ๆ ขยายเป็นโครงการใหญ่ และต้องออกไปคุยกับชุมชน กับผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ รวมถึงต้องค้นหาเทคโนโลยี และต้องใช้ การคิดเชิงวิเคราะห์ที่ซับซ้อน ต้องออกแบบโดยใช้ขบวนการ Design Thinking ที่ลึกซึ้งกว่าที่เราสอน Startup ในปัจจุบัน

รูป www.freepik.com

ที่สำคัญต้องมีทักษะ Present หรือปัจจุบันเราเรียกว่า Pitching ทั้งนี้ ก่อนมาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านความยั่งยืน ผมเคยเป็นสถาปนิกมาก่อน และโชคดีที่มีโอกาสทำงานกับบริษัทที่มี DNA ด้านความยั่งยืนที่มาก่อนกาล โดยผมเริ่มงานที่บริษัทไทยยิบซัม ตอนนั้นเรามีทีมสถาปนิกหัวก้าวหน้า ที่มีความคิดว่าสถาปัตยกรรมในอนาคตต้องอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน ต้องเป็นอาคารรักษ์โลก และการก่อสร้างต้องสร้างผลกระทบต่อโลกในมิติต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด เราจึงช่วยกันรวบรวมความรู้ และจัดทำเป็น หนังสือคู่มือการออกแบบอาคารยั่งยืนในเขตร้อน ที่มาจากประสบการณ์จริงโดยใช้งานออกแบบของบริษัทเป็นต้นแบบ อีกทั้งเรามีโครงการวิจัยพัฒนางานสถาปัตยกรรมรักษ์โลกร่วมกับสถาปนิกและนักวิทยาศาสตร์ชื่อดังทั่วโลก อาทิ โครงการบ้านประหยัดพลังงานแบบโมดูล่าที่มีผนังและหลังคาเป็นฉนวนกันความร้อนเทคโนโลยีอวกาศ ทำให้เย็นจนแทบไม่ต้องใช้แอร์ ด้วยหลักการเดียวกับตู้เย็นที่มีแผงโซลาร์เซลล์ และแบตเตอรี่ ปัจจุบันคงเรียกว่าบ้าน Net Zero โดยเราขายไฟฟ้าเข้าสู่ระบบได้เป็นหลังแรก แม้ตอนนั้นการไฟฟ้ายังสนับสนุนค่า adder ให้ราคาซื้อสูงกว่าราคาขายด้วย จนทำให้เทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์บูมขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้เราได้ส่งออกนวัตกรรมบ้านโมดูล่าไปช่วยชาวญี่ปุ่น เมื่อตอนเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ที่เมืองโกเบปี 2538 อีกด้วย โดยภายในบ้านมีนวัตกรรมใหม่ ๆ มากมาย เช่น การสั่งงานระบบอัจฉริยะจากโทรศัพท์ ซึ่งตอนนั้นยังเป็นมือถือทรงกระดิกน้ำ, การนำน้ำ recycle จากห้องน้ำมาใช้ใหม่ ด้วยเทคโนโลยี Water Purity, การออกแบบระบบ Heat Engine ที่นำความแตกต่างจากความร้อนบนหลังคากับความเย็นใต้ดินมาสร้างกระแสไฟฟ้า, การพัฒนายานยนต์ไฟฟ้าต้นแบบ, การขนส่งแบบรางและท่อจรวดความเร็วสูง เป็นต้น อีกทั้งสถาปนิกรักษ์โลกกลุ่มนี้ ยังได้ทดลองออกแบบ

อาคารสูงประหยัดพลังงานหลังแรกที่อาคาร Gypsum Metropolitan ถนนศรีอยุธยา ซึ่งถือเป็นต้นแบบการก่อสร้างอาคารยั่งยืน และน่าจะเป็นอาคารสูงหลังแรก ๆ ที่ออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ โดยสามารถลดค่าการใช้พลังงานด้วยนวัตกรรมผนังกันความร้อน กับมีการก่อสร้างแบบ Prefab ที่โรงงานเพื่อใช้วัสดุอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดเศษวัสดุเหลือทิ้ง รวมถึงมีการคำนวณเรื่องการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ การก่อสร้างก็ใช้น้ำน้อย จนอาคารประหยัดพลังงาน 24 ชั้นนี้แทบจะเสร็จเสร็จได้ภายใน 1 ปี และเมื่อเสร็จแล้ว ยังสามารถประหยัดพลังงานได้มากกว่าอาคารแบบเดิมหลายเท่า ซึ่งความคิดเหล่านี้ น่าจะมาก่อนกาลกว่า 20 ปี และมาก่อนที่จะมีมาตรฐานอาคารเขียว LEED เสียอีก

จากเรื่องเล่านี้ ทำให้ผมคิดถึงคำกล่าวของ มหาตมะ กานธี ที่ว่า *“Be the Change you wish to see in the World-จงเปลี่ยนแปลงเพื่ออนาคตที่เราอยากเห็น ด้วยมือของเราเองอย่าให้ใครกำหนด”* อย่างที่ตามมาเสียชีวิตที่วิวกูดิเสรษฐกิจปี 2540 ทำให้โครงการนวัตกรรมเปลี่ยนโลกเหล่านี้ถูกปิดตัวลงไม่อย่างนั้นวันนี้เราอาจจะเห็น Elon Musk เมืองไทย ที่เป็นผู้นำนวัตกรรมความยั่งยืนของโลกก็เป็นได้ และที่เล่ามาขนาดนี้เพื่อที่จะบอกว่า สถาปนิกที่ทำงานด้านความยั่งยืนได้ดีไม่แพ้ใครวันนี้จึงเห็นน้อง ๆ สถาปนิกรุ่นใหม่จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการออกแบบที่ยั่งยืน และมีบทบาทมากขึ้นในการเปลี่ยนแปลงการออกแบบบ้าน อาคารภูมิสถาปัตย์ ผังเมือง การออกแบบความยั่งยืนของอนาคต รวมถึงเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านความยั่งยืนรุ่นใหม่มาจากชาวสถาปัตย์มากขึ้น ซึ่งผมเชื่อว่า อนาคตที่ยั่งยืนต้องเริ่มต้นที่การออกแบบ ทั้งนี้ เมื่อกลับไปถามว่าปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยใดบ้างสอนเรื่อง CSR และการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ ผมเข้าใจว่ามีอยู่หลายแห่งกับหลายหลักสูตร และที่ผมมีส่วนในการ

ร่วมก่อตั้งก็คือ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ของ
ธรรมศาสตร์ ที่ตั้งใจเป็นแหล่งพัฒนานัก CSR ให้กับองค์กร
ต่าง ๆ ที่กำลังขาดแคลน และที่ วิทยาลัยโลกคดีศึกษา (School
of Global Studies) ก็ยังสอนให้นักศึกษาเป็นประชากรโลก
ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องรู้เรื่องความยั่งยืน และ SDG ซึ่งเมื่อ
เรียนจบสามารถไปทำงานกับองค์กรที่ยั่งยืนได้ทั่วโลก นอกจากนั้น
ที่ ศศินทร์ Sasin ก็มีหลักสูตรเข้มข้นเรื่องผู้ประกอบการและ
การพัฒนาที่ยั่งยืนเพราะมีประสบการณ์ยาวนานระดับนานาชาติ
จึงสร้างนักบริหารและผู้ประกอบการที่มีหัวใจแห่งความยั่งยืนอยู่
ทั่วโลก กับที่วิทยาลัยการจัดการของมหาวิทยาลัยมหิดล ก็มี
หลักสูตรด้านการจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีความพอเพียง
เป็น DNA ส่วนที่มหาวิทยาลัยรังสิตก็มีวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม
ที่ช่วยสร้างนักเปลี่ยนแปลงเพื่อสังคมรุ่นใหม่ และเร็ว ๆ นี้เอง
ที่นิด้า ก็มีการเปิดหลักสูตรนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม ควบการ
จัดการความยั่งยืนอีกด้วย โดยเชื่อว่าน่าจะมีมากกว่านี้อีกหลาย
มหาวิทยาลัย ซึ่งใครที่สนใจก็ลองติดต่อสอบถามมหาวิทยาลัย
ใกล้ ๆ บ้านคุณนะครับ เพราะยุคนี้มัน หากใครที่ไม่รู้เรื่องความยั่งยืน
เมื่อไปสมัครงานก็อาจจะไม่มีใครรับเข้าทำงานก็เป็นได้ จึงเป็นที่มา
คำถามสำคัญที่ว่า...ตอนนี้เราถึงเวลาที่จะ Reskill และ Upskill
ด้านความยั่งยืนกันหรือยัง.